

Ювал Рабин, син на убития през 1995 г. израелски премиер Ицхак Рабин, смята, че Израел трябва да се върне в границите от 1967 г. Светослав Терзиев

Ювал Рабин, син на убития през 1995 г. израелски премиер Ицхак Рабин, смята, че Израел трябва да се върне в границите от 1967 г.

Автор: Светослав Терзиев

Снимка: ЮЛИЯН САВЧЕВ

Ювал Рабин, синът на застреляния през 1995 г. израелски премиер Ицхак Рабин, представи вчера в аулата на Софийския университет "Св. Климент Охридски" мемоарите на своя покоен баща. Спомените на Нобеловия лауреат за мир излизат за пръв път на български език в издателската програма "Световният гамбит" с подкрепата на израелското посолство в София. В края на миналата година Ювал Рабин предложи Израелска мирна инициатива като отговор на Арабската мирна инициатива от 2002 г., доразвита през 2007 г. В момента той е мениджър в компанията "Орис инвестмънтс", базирана в Израел, която развива зелена инфраструктура.

- Като представяте мемоарите на вашия баща Ицхак Рабин пред българската общественост, мислите ли, че България може да играе някаква роля в мирното урегулиране на израелско-палестинския конфликт? Нуждае ли се Израел от посредничеството на България, каквото тя неведнъж е предлагала?

- Не съм тук с някаква официална мисия, не представлявам това израелско правителство или някое предишно и не съм запознат отблизо с политиката и отношенията между Израел и България или с отношенията на България с нашите арабски съседи. Не мога да посъветвам България каква роля да играе. Ваше право е да изберете един или друг път и по какъв начин да дадете своя принос.

- България е нов член на Европейския съюз, исторически тя е поддържала близки отношения с Арабския свят, а след краха на старата система се отвори за близки контакти и с Израел. Това според нея е удобна позиция, за да предложи добри услуги.

- Без да навлизам в политическа специфика, сигурен съм, че много световни лидери се стремят да допринесат по един или друг начин.

- Виждате ли някаква политическа полза за Израел в революциите на Арабската пролет?

- Определено смятам, че потенциално има полза. Арабската пролет не е ислямско, фундаменталистско движение. Напротив, това е социален бунт, това са народи, които настояват за по-добри условия на живот, за повече демокрация. Вярвам, че успешният завършек на Арабската пролет може да ни изведе до по-разумен Близък изток. Докато всички сме се съсредоточили върху израелско-палестинския въпрос и динамиката на района, реалността не е много положителна. Населението нараства, но откриването на работни места не следва такъв темп. От близките до Израел райони като Египет и от други страни в Северна Африка има наплив на работници, което е дестабилизиращ фактор. Динамиката на населението не може да се управлява.

- Каква е същността на новата Израелска мирна инициатива? Какво имате предвид, когато говорите за палестинска държава, базирана върху границите от 1967 г.?

- Моето мнение съдържа два аспекта. Първо, мисля, че Израел не може да остане без своя инициатива, без отговор на събитията в Близкия изток. Той не може да заеме

пасивна позиция в очакване да види какво ще стане в ООН през септември или как ще завърши Арабската пролет. Израел трябва да бъде инициатор и лидер в изграждането на своето бъдеще. Формулираната в Саудитска Арабия (през 2007 г. - бел. ред.) Арабска мирна инициатива (АМИ), която сетне бе одобрена от Арабската лига, е много близка до нашата мирна инициатива. С много малки изключения Израел не даде отговор на АМИ. Мисля, че това е неуспех от страна на Израел. Нито едно израелско правителство след обявяването на АМИ не отговори официално. По никакъв начин инициатива, която произтича само от едната страна (в конфликта), не може да бъде приета безусловно (от другата страна). Израелската мирна инициатива (ИМИ) ми се струва много разумно израелско контрапредложение спрямо АМИ. От друга страна, струва ми се, че не можем да си позволим да игнорираме новостите в АМИ, която наистина призовава за прекратяване на всички конфликти между Израел и цялата Арабска лига, включваща 22 страни. Тя създава също рамка за двустранни преговори, които могат да бъдат много успешни. Повече от 20 години се чудим с кого да преговаряме първо - със Сирия или с палестинците. Когато имаме регионална рамка, двустранните преговори ще имат повече шансове за успех.

- А относно границите. Какво означава да приемете границите от 1967 г.?

- Това не е принципна новост в ИМИ. Правителствата и на Клинтън, и на Буш, а сега и на Обама поставят този въпрос. Мисля, че има малки разногласия за окончателните граници. В Израел няма такъв политически лагер, който открито да се противопоставя на идеята за две държави. Ако се вземе за основа положението през 1967 г. и се преговаря за някои модификации чрез размяна на земи, може да се постигне успех. Но не искам да навлизам в детайли, които би трябвало да бъдат обект на преговори. С приемането рано или късно на палестинска държава и изпускане на напрежението би могло да се начертаят нови граници, които, общо взето, следват границите от 1967 г. Защо да се протака?

- Но вие говорите за размяна на земи с палестинците. А какво ще стане със Сирия, границите от 1967 г. означават да ѝ бъдат върнати Голанските възвишения?

- Това е много болезнено, но всяка отстъпка е болезнена. Голанските възвишения са много болезнен компромис. Такова окончателно решение би било много труден компромис за всички националистически сили. Но алтернативата е следната: ако не желаете да направите компромис за Голанските възвишения, трябва да кажете "не" на слагането на край на всички конфликти между израелското правителство и целия арабски свят. Да кажете "не" и на международните гаранции, придружени от

финансови пакети за нас и нашите съседи. Проблемът и конфликтите трябва да се решават в цялост, а не да се върви по пътя на едно споразумение след друго.

- Каква е вашата лична прогноза, колко ще продължи още конфликтът в Близкия изток?

- Бих желал да знам. Мисля, че дойде време за действие, а ръководителите да покажат, че наистина имат водеща роля, като вземат трудните решения. Колкото повече отлагаме вземането на решения, толкова по-трудно ще става тяхното материализиране. Но какво ще се случи - не знам.

- За какви времеви рамки говорим - за месеци, години или десетилетия?

- Не вярвам в бъдещето на вакуума. Както е във физиката, вакуумът рано или късно се запълва. Но никой не може да предскаже кога. Във всеки случай насилието е по-рисковото състояние и много ми се иска да бъде избегнато.